

TÜRK EĞİTİM-SEN
A K A D E M İ

**2022 MEB
UZMAN VE
BAŞÖĞRETMENLİK
SINAVLARINA
HAZIRLIK**

MODÜL 4

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE AR-GE ÇALIŞMALARI

MODÜL 4 - EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE AR-GE ÇALIŞMALARI

1. DERS: ARAŞTIRMA VE ARAŞTIRMA SÜRECİ

1. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmanın en temel yolu nedir?

Araştırma ve bilimdir

2. Bir problemin veya sorunun belirlenmesi ile başlayan verinin toplanması, analiz edilmesi ve ulaşılan sonuçların yorumlanması ile tamamlanan bir süreç olan yöntem nedir?

Bilimsel Yöntem

3. Bilimsel Yöntemin literatürde verilen aşamaları nelerdir?

- a) Problemin fark edilmesi
- b) Problemin tanımlanması
- c) Çözüm önerilerinin tahmini,
- d) Araştırma yönteminin geliştirilmesi
- e) Verilerin toplanması ve analizi
- f) Karar verme ve yorumlama

4. Bilimsel araştırma sürecinin aşamaları nelerdir?

- I. Problemi tanımlama
- II. Yöntemi belirleme
- III. Uygulama ve analiz
- IV. Raporlama

5. Bilimsel araştırma sürecinin aşamalarını şema ile gösteriniz.

Şekil 1. Bilimsel araştırma sürecinin aşamaları

6. Araştırma ile çözüm bulmayı planladığınız soruna ne denir?

Problem

7. Araştırma probleminde kullanılan başlıklar nelerdir?

Giriş bilgisi, Gelişme (Detaylandırma), Bilgileri özetleme, Problem durumuna işaret etme

8. Araştırma probleminde araştırmanın temel değişkeni hakkında genel bilgiler verilerek problemin bağlamı ve neden önemli olduğunun açıklandığı başlık nedir?

Giriş bilgisi

9. Araştırma probleminde, çalışmanın kurumsal çerçevesi ve ilgili araştırmalar özetlendiği, ilgili araştırmaların sonuçları tartışılarak sunulduğu ve konunun sınırlandırılarak önemli görülen araştırmaların daha detaylı sunulduğu başlık nedir?

Gelişme (Detaylandırma)

10. Araştırma probleminde, sınırlandırılan konuya ilişkin çalışmaların sonuçları özlüce sunulduğu başlık nedir?

Bilgileri özetleme

11. Araştırma probleminde, cevap aranan problemin tanımlandığı, neyin araştırılacağına kısaca açıklandığı ve araştırmanın amacına işaret eden problem cümlesinin oluşturulduğu başlık nedir?

Problem durumuna işaret etme

12. Araştırma fikrinin kaynakları nelerdir?

Günlük yaşam, uygulama, geçmiş araştırmalar ve kuramlar

13. Araştırma problemini sınırlandırmaya yardımcı olur, araştırmanın önemini belirlemeye katkı sağlar, yöntemin geliştirilmesine katkı sağlar, yapılacak araştırmanın sonuçlarının yorumlanmasına yardımcı olur.

Hangi sürecin özellikleridir?

Alanyazın taraması

14. Alanyazın taramasında; araştırma raporları, tezler, araştırma makalelerinin yayınlandığı dergiler, özgün kitaplar hangi kaynaklardır?

Birincil kaynaklar

15. Alanyazın taramasında; ansiklopediler, çeşitli kaynaklardan üretilen kitaplar, derleme makaleleri vb.hangi kaynaklardır?

İkincil Kaynaklar

2. DERS: ARAŞTIRMA PROBLEMİNİN TANIMLANMASI

1. Bir durumdan diğerine farklılık gösteren bir özellik nedir?

Değişken

2. Değişkenin özelliği sayı ve miktar olarak açıklanabiliyorsa buna ne denir?

Nicel değişken

3. Değişkeni sayısal olarak ifade edemiyor, sınıflandırıyorsak buna ne denir?

Nitel değişken

4. Sınav puanı, kardeş sayısı ve ağırlık ölçüleri hangi tür değişkendir?

Nicel değişken

5. Cinsiyet, uygulanan öğretim yöntemleri, medeni durum, doğum yeri, öğrenim görülen bölüm gibi değişkenler ne tür değişkenlerdir?

Nitel değişken

6. Değişkenler aldıkları değerlere göre nasıl sınıflandırılır?

Sürekli ve süreksiz değişken olarak iki bölümde sınıflandırılır

7. Ölçülen özelliklerle ilgili sadece sınırlı sayıda değer alan değişkenler nelerdir?

Süreksiz değişkenler

8. İki ölçüm arasında sonsuz sayıda değer alabilen değişkenler nelerdir?

Sürekli değişkenler

9. Medeni durum sadece bekar ve evli değerleri alabilir.

Bu durum hangi değişkene örnektir?

Süreksiz değişken

10. Bir bireyin yaşı hangi değişkene girer?

Sürekli değişken

11. Değişkenler neden-sonuç ilişkisi içinde bulunuyorsa bu durumda nasıl sınıflandırılır?

Bağımlı değişken

Bağımsız değişken

12. Araştırmacının bağımlı değişken üzerinde etkisini test etmek istediği değişken nedir?

Bağımsız Değişken (X)

13. Üzerinde bağımsız değişkenin etkisi incelenen değişken nedir?

Bağımlı Değişken (Y)

14. “Uzaktan ve yüz yüze öğrenim gören 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi başarıları arasında bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilen araştırma sorusunu incelediğimizde bağımlı ve bağımsız değişkenler neler olabilir?

Sonuç olarak ortaya çıkan değişken öğrencilerin Türkçe dersi başarılarıdır. Dolayısıyla başarı, nicel, sürekli ve bağımlı değişkendir. Bağımlı değişkene etki eden, bağımlı değişkende değişime neden olan değişkenler araştırmacının müdahalesini gösteren ise araştırmanın bağımsız değişkeni yani ders veriliş biçimidir. Ders veriliş biçimi aynı zamanda nitel ve süreksiz değişkendir.

15. Araştırma soru türleri hangileridir?

Betimsel (...nedir?)

Korelasyonel (... bir korelasyon / ilişki var mıdır?)

Karşılaştırmalı (... bir fark var mıdır?)

16. Bağımsız değişkenler hangi başlıklarda sınıflandırılırlar?

Bağımsız değişkenler 4 başlıkta sınıflandırılırlar.

Sınıfı	Tanımı	Örnek
Değiştirilebilen	Araştırmacının müdahale ettiği, değiştirdiği bağımsız değişkendir. Nitel bir değişkendir.	Öğretim yönetimi, Tedavi türü
Seçilmiş	Araştırmacının müdahale etmediği, ortamda var olan, seçilen bağımsız değişkendir. Nitel veya nicel olabilir.	Cinsiyet, Yaş, Okula devam durumu
Düzenleyici	Bağımlı değişken ve bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi düzenleyen veya etkileyen değişkendir. İkinci düzey bağımsız değişken de denir.	Sınav kaygısının sınav performansına olan etkisinin incelendiği çalışmada sınav denevimi
Dışsal (Kontrol)	Bağımlı değişkenle ilişkisi olan ancak araştırmada etkisi test edilmeyen değişkendir.	Çevrim içi destekli eğitimin başarıya etkisinin incelendiği çalışmada SED

17. Araştırmanın problemini tanımladıktan sonra araştırmanın amacı şekillenmiş olur. Araştırmanın amacı, çalışmanın hedeflerini ortaya koyan genel bir ifadedir. Çalışmanın neyi araştırmayı planlandığı, açık ve net bir biçimde bu bölümde gösterilebilir. Araştırmanın amacı iki düzeyde tanımlanır.

Bu amaçlar nelerdir?

- **Genel (temel) amaç:** Çalışmanın hedeflerini ortaya koyan genel bir ifadedir.
- **Alt amaçlar (alt problemler):** Genel amaca ulaşmak için hangi özel amaçların gerçekleşeceğini gösterir. Alt amaçlar düz cümle, soru cümlesi veya hipotez olarak yazılabilir.

18. “Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri nedir?” sorusu hangi tür araştırma sorusudur?

Betimsel

19. “Öğrencilerin bilgisayar başında geçirdiği süre ile oyun bağımlılığı arasında korelasyon (ilişki) var mıdır?” sorusu hangi tür araştırma sorusudur?

Korelasyonel

20. “Çocukların sosyal becerileri arasında cinsiyete göre fark var mıdır?” sorusu hangi tür araştırma sorusudur?

Karşılaştırmalı

21. Araştırmanın amacına yönelik olarak alt amaçlar hipotez olarak da yazılabilir. Araştırmada test edilmek üzere oluşturulan ifadeler ne denir?

Hipotez

22. Farkın veya korelasyonun olmadığına yönelik olan ve istatistiksel hipotez olarak da isimlendirilen hipoteze ne denir?

Sıfır (null) hipotezi

23. Oyun bağımlılığı yüksek ve düşük düzeyde olan çocukların akademik başarıları arasında fark yoktur. Oyun bağımlılığı düzeyi ile çocukların akademik başarıları arasında ilişki yoktur.

Hangi hipotez türüne örnektir?

Sıfır (null) hipotezi

24. Farkın veya korelasyonun var olduğuna yönelik olan hipotez nedir?

Araştırma (alternatif) hipotez

25. Oyun bağımlılığı yüksek ve düşük düzeyde olan çocukların akademik başarıları arasında fark vardır. Oyun bağımlılığı düzeyi ile çocukların akademik başarıları arasında ilişki vardır.

Hangi hipotez türüne örnektir?

Araştırma (alternatif) hipotez

26 İlişkinin (korelasyonun veya farkın) yönü belli ise ne tür hipotezdir?

Yönlü (tek yönlü) hipotez

27 İlişkinin yönü belli değilse ne tür hipotezdir?

Yönsüz (iki yönlü) hipotez

28 Probleme dayalı öğrenme yöntemiyle ders işleyen öğrencilerin başarıları daha yüksektir.

Hangi hipotez türüne örnektir?

Yönlü-tek yönlü hipotez

29 Öz yeterlik ile performans arasında bir ilişki vardır.

Hangi hipotez türüne örnektir?

Yönsüz -iki yönlü hipotez

30 Hangi bölümde “Uygulamaya ne gibi katkılar getirecektir?”, “Hangi sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır?”, “Hangi durumun iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır? Nasıl?”, “Var olan kuramsal bilgi ağına ne tür bir yenilik kazandıracaktır?” sorularının cevabı verilir?

Araştırmanın raporlaştırılmasında önem bölümünde

31 Araştırmaya temel alınan ve doğruluğunun ispatlanmasına gerek duyulmadan kabul edilen önermelere ne denir?

Araştırmanın Sayıltısı

32 Araştırmacının kontrol edemediği ancak araştırma sonuçlarını negatif olarak etkileyebileceğini düşündüğü noktalar nedir?

Araştırmanın Sınırlılıkları

33 Araştırmanın hangi bölümünde, araştırma kapsamında pek fazla bilinmeyen veya yoruma açık olabilecek kavramlara yer verilir?

Araştırmanın tanımları

3. DERS: YARATICI PROBLEM BULMA/ÇÖZME VE ETKİLİ ARAMA STRATEJİLERİ

1 Bir problem (a) belirli bir durumda istenen bir eylem engellendiğinde ortaya çıkan ve (b) sorgulama için sorulan bir soru olarak bir problem şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Problemler iyi tanımlanmış veya iyi tanımlanmamış problemler olarak da sınıflandırılabilir.

Bu kavramları geliştiren kişi kimdir?

Getzels

2 Örneğin, derse geç kalan bir öğretmen.

Bu örnekte, istenen eylem (derse yetişmek) birkaç nedenden dolayı (örneğin, trafik sıkışıklığı, arabada bir sorun, alarmin zamanında kurulmaması vb.) gerçekleşmemiştir.

Buradaki tek çözüm kendi yerine derse girecek bir başka öğretmen bulmaktır.

Bu örnek hangi tür bir probleme örnek olabilir?

İyi tanımlanmış problem

3 Örneğin, ilkökul 4. sınıf öğrencisi abisinden görerek proje yapmak istediğinde, nasıl proje konusu bulacağını öğretmeni ile tartışmak istediğinde proje türleri, proje konusu bulma ile ilgili internetten, abisinden, öğretmeninden, arkadaşlarından birçok araştırma yapması gerekecektir.

Bu örnekte, problem sorgulama için sorulmuştur ve öğrencinin gelişim düzeyine göre hangi tür bir problem olarak sınıflandırılabilir?

İyi tanımlanmamış problem

4 Getzels problem bulmayı kaç düzeyde tanımlar?

10 düzey

1. Düzey: Çözümü belli bir problem verilir çözümünün istenmesi

10. Düzey: Henüz çözümü belli olmayan bir problem yaratılıp çözümünün beklenmesi

5 Yaratıcı problem bulma stratejileri nelerdir?

Temel ihtiyaçların araştırılması

Kasıtlı sınırları olan bir problem alanı tanımlamak

Probleme kasıtlı olarak farklı bakış açıları uygulamak

Sorgulamayı bir problemin bağlamına ve paydaşlarına doğru genişletmek

- 6** İnsan düşüncesinin doğrusal olmadığını dolayısıyla alt alta not tutma stratejisinin düşünmenin akışına ters olduğunu ifade eden ve bu nedenle zihin haritası tekniğini öneren kimdir?

Tony Buzan (2006)

- 7** Bulduğunuz yaratıcı problemin bizim yaratıcı problemimiz olup olmadığını hangi sorularla anlarız?

Problemle ilgili motivasyon kaynağınız, kaynaklarınız, yeterlikleriniz, deneyimleriniz nelerdir? Problemin çözümüne sizin katkılarınız neler olacaktır?

Çözüm ile aşılabacak olanlar, potansiyel hatalar, yeniliklere/değişime açıklık ve karmaşıklığı yaratan unsurlar nelerdir?

Paydaşlar kimlerdir?

Problemin çözümünde kiminle akademik tartışma yapılacaktır?

- 8** Abdulla ve Cramond (2018), Yaratıcı Problem Bulma Hiyerarşisini ne şekilde sıralamaktadır?

Problemi keşfetme

Problem formülasyonu

Problem oluşturma

Problem betimleme

Problemi tanımlama

- 9** Osborn-Parnes yaratıcı problem çözme sürecini hangi aşamalara göre sınıflandırılır?

1. Problemin alanını tanımlama aşaması olan nesnede bulma.

2. Veri elde etme aşaması olan gerçeği bulma.

3. Problemi doğru tanımlama aşaması olan problemi bulma.

4. Problemdaki çözümlerin geliştirilmesi aşaması olan fikir bulma.

5. Olası tüm çözümlerin değerlendirilmesi ve aralarından seçim yapılması aşaması olan çözüm bulma.

6. Seçilen fikirlerin uygulanma aşaması olan kabulü doğru bulma.

- 10** Diğer internet sitelerine bağlantıların, genellikle alfabetik olarak listelendiği siteye ne denir?

Portal

- 11** Isaksen ve Treffinger (1985), günceli 6.2 versiyon (sürüm) olan Yaratıcı Problem Bulma'nın 3. sürümünü sunmaktadır. Bu sürümdeki yaratıcı problem bulma süreci nedir?

• **Karışıklık bulma:** Zorluk kabul edilir ve buna tepki vermek üzere sistematik çaba sergilenir.

• **Veri bulma:** En önemli veri belirlenir ve analiz edilir.

• **Problem bulma:** Çalışan bir problem durumu belirlenir.

• **Fikir bulma:** En umut veren veya ilginç veri seçilir.

• **Çözüm Bulma:** Fikirleri değerlendirecek birçok önemli kriter seçilir. Kriterler fikirleri değerlendirme, güçlendirme ve rafine etmek için kullanılır.

• **Kabul Bulma:** En umut veren çözümlere odaklanılır ve bu çözümler eyleme geçmek üzere hazırlanır. Çözümü uygulayacak belli planlar formüle edilir.

- 12** TRIZ (Theory of Inventive Problem Solving) Türkçe açılımı nedir?

Yaratıcı Problem Çözme Kuramı

- 13** Özellikle World Wide Web'de belirli siteleri bulmak için kullanılan, kullanıcı tarafından belirtilen anahtar sözcüklere veya karakterlere karşılık gelen bir veri tabanındaki öğeleri arayan ve tanımlayan program nedir?

Arama Motoru

- 14** Sternberg'in (2020) artırılmış başarılı zekâ kuramı, dört ayrı unsurun her birinin aynı yürütme süreçleri veya üst bileşenler tarafından hizmet edildiğini düşünür. Bu kuramdaki yedi üst bileşen nelerdir?

(1) Bir problemin varlığının farkına varma

(2) Problemi tanımlama

(3) Problemin çözümüne kaynak ayırma

(4) Problemi zihinsel olarak temsil etme

(5) Problemi çözmek için bir strateji formüle etme

(6) Stratejinin kullanılırken başarısının izlenmesi

(7) Stratejinin uygulandıktan sonra

değerlendirilmesi

- 15** (Bibliyografik dizinler veya bibliyografik veri tabanları) disiplin, konu veya yayın türüne göre düzenlenen dergi listelerine ne ad verilir?

Bilimsel dizinler

16 Arama Motoru ipuçları nelerdir?

Arama Motoruna Yazılan İfade	İfadenin Açıklaması
“Durum Çalışması” site:edu.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki üniversitelerde yayımlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” site:gov.tr	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, Türkiye’deki devlet kurumlarında yayımlanan sayfaları listeler.
“Durum Çalışması” filetype:pdf	Durum ve çalışması kelimelerinin yan yana yer aldığı, pdf uzantılı sayfaları listeler.
link: oba.gov.tr	oba.gov.tr’yi adresleyen sayfaları listeler.

17 Akademik Amaçlı Kullanılabilecek Arama Motorları ve Portalları nelerdir?

Google Scholar tez.vok.gov.tr BASE PLOS ONE Classhook References.net Quotes.net	Google Books Dergipark Internet Modern History Sourcebook History Engine CORE	Google Trends Science.gov Wolfram Alpha Ethnologue Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus
---	--	---

- 18** Arama motoruna “problem” yazdığınızda ve alttaki sekmelerden Görseller’i seçtiğimizde Araçlar sekmesine tıklayıp yeni açılan alt menüden aradığınız görselin boyut, renk, tür, zaman ve kullanım haklarını ne yapma şansımız olur?

Filtreleme**4. DERS: ÖRNEKLEME YÖNTEMLERİ**

- 1** 1. Son dönemde pandeminin de etkisi ile birlikte ortaöğretim öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığının arttığını hepimiz gözlemliyoruz. Öğretmen olarak bu durumun öğrencilerin akademik başarısına etkisini incelemek istiyorsunuz. Araştırmacı olarak sizin bütün ortaöğretim öğrencilerine ulaşmanız mümkün değil. Ayrıca zaman, maliyet ve emek açısından düşündüğünüzde öğrencilerin tamamına ulaşabilmek aynı zamanda süreci yönetmek ve kontrol etmek oldukça güç.

Bu durumda araştırmacı olarak bizler ne yapabiliriz? Araştırma kapsamında ihtiyaç duyduğumuz verileri kimlerden ve nasıl toplayabiliriz? Bu soru hangi kavramı karşımıza çıkarır?

Örneklem Kavramı

- 2** Soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği büyük gruba ne nedir?

Evren

- 3** Araştırma sonuçlarının geçerli olacağı evrenin sınırlandırılmış parçasına ne denir?

Evren birimi

- 4** Evrenden elde edilen verilerden hesaplanan ve evreni betimlemek için kullanılan değerlere ne denir?

Evren değer ya da parametre

- 5** Evrenin tüm birimlerine ulaşarak bilgilerin toplanmasına ne denir?

Sayım

- 6** Ankara’da ortaöğretim öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığını belirlemeye yönelik bir araştırma için; Ankara’da ortaöğretim düzeyinde eğitim gören öğrenciler nedir?

Evren

- 7** Ankara’da ortaöğretim öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığını belirlemeye yönelik bir araştırma için;

Ortaöğretim öğrencisidir. İfadesi nedir?

Evren birimi

8 Evren kaç a ayrılır?
İkiye ayrılır. 1.Hedef evren, 2.Ulaşılabilir evren

9 Araştırmacının ulaşmak istediğı ancak ulaşması güç olan ve ideal seçimini yansıtan soyut evren nedir?

Hedef Evren

10 Araştırmacının ulaşabileceğı, gerçekçi seçimi olan somut evren nedir?

Ulaşılabilir Evren

11 Özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen onun sınırlı bir parçasına ne denir?

Örneklem

12 Evrenin özelliklerini belirlemek, tahmin etmek amacıyla onu temsil edecek uygun örnekleri seçmeye yönelik süreci ve bu süreçte gerçekleştirilen tüm işlemleri tanımlayan nedir?

Örneklem

13 Örneklemelerden elde edilen verilerden hesaplanan ve örneklemi betimlemede kullanılan değerlere ne denir?

Örneklem değeri - İstatistik

14 Evrenden örneklemi oluşturmada temel alınan birime ne denir?

Örneklem birimi

15 Hakkında bilgi toplanan ve evrenin en küçük parçası olarak tanımlanabilen ve araştırmanın bilgi kaynağı durumunda olan birim nedir?

Gözlem birimi. (Örneğin liselerdeki oyun bağımlılığı araştırılırken gözlem birimi lisedeki öğrencilerdir.)

16 Örneklem yönteminin seçilmesinde belirleyici faktörlerdir?

Evrenin tanımı

Veri toplama teknikleri

Zaman ve kontrol açısından sahip olunan olanaklar

17 Örneklem yöntemleri evren biriminin seçiminin seçkisiz olup olmama durumuna göre nasıl sınıflandırılır?

Seçkisiz örneklem yöntemleri: Basit seçkisiz örneklem ve Tabakalı örneklem

Seçkisiz olmayan örneklem yöntemleri: Sistematiik örneklem, Uygun örneklem, Amaçlı örneklem

18 Örneklem birimlerinin, evren listesinden seçkisiz olarak çekilmesi hangi örneklem yöntemidir?

Basit seçkisiz örneklem

19 İlkokul öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin araştırıldığı bir çalışmada, kodlanarak oluşturulan okul listesinden belirlenen sayıda okulun seçkisiz (kura ile) seçilmesi hangi örneklemeye örnek olarak verilebilir?

Basit seçkisiz örneklem

20 Evrendeki alt grupların ağırlıkları oranında örneklemde temsil edilmelerinin sağlandığı örneklem yöntemi hangisidir?

Tabakalı örneklem

21 Sistematiik örneklemde, örneklem için birimler nasıl seçilir?

Sistematiik örneklemde, örneklem için birimler belli bir sistematiik izlenerek seçilir.

Seçim sürecinde, evren, örneklem büyüklükleri için «N/n» oranı belirlenir; 1'den itibaren k genişlikteki aralıktan seçkisiz olarak bir sayı belirlenir; bu değeri çekilecek ilk örneklem birimidir, örneklem büyüklüğüne ulaşıncaya kadar başlangıç noktasından ileriye doğru k aralık kadar atlanarak birimler çekilir.

22 Zaman, para ve iş gücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir. Kendi çalıştığınız okuldaki öğrenciler üzerinde uygulama yapma vb. hangi tür örneklemin açıklamasıdır?

Uygun örneklem

23 “Derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir” ifadesi hangi tür örneklemin açıklamasıdır?

Amaçlı örneklem

- 24.** Örneklemen, problemle ilgili olarak birbirine aykırı (uç) durumlardan, örneklerden oluşturulmasıdır. Uçlardan sadece biri de çalışılabilir. Oyun bağımlılığı yüksek olan ve oyun oynamayan veya oyun bağımlılığı olmayan öğrencilerin seçilmesi ne tür örneklemdir?

Aykırı

- 25.** Örneklemen problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumlardan oluşturulmasıdır. Bu tür bir örneklemede genelleme kaygısı olmamakla birlikte, problemle ilgili farklı durumların örnekleme alınması nedeniyle, evren değerleri hakkında önemli ipuçları vereceği söylenebilir.

Bu özellikteki örneklemeler ne tür örneklemdir?

Maksimum çeşitlilik

- 26.** Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki okulların seçilmesi, araştırmanın problemiyle ilgili olarak evrende yer alan benzeşik bir alt gruptan veya durumdan oluşturulması ne tür örneklemdir?

Benzeşik

- 27.** Alt sosyo-ekonomik düzeydeki okullar, örneklemin araştırma problemi ile ilgili olarak evrende yer alan çok sayıdaki durumdan sıra dışı olmayan, tipik olan bir durumun belirlenerek çalışma yürütülmesi ne tür örneklemdir?

Tipik Durum

- 28.** Şehir merkezinde görece geneli yansıtabilecek bir veya birkaç okulun seçimi, örneklemin ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla tanımlanan alt gruplardan oluşturulması ne tür örneklemdir?

Tabakalı amaçsal örnekleme

- 29.** Bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlardan oluşturulabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler (nesneler, olaylar, vb.), örnekleme alınır. Günde 10 saatten fazla oyun oynayan öğrencilerin seçilmesi ne tür örneklemdir?

Ölçüt örnekleme

5. DERS: NİCEL ARAŞTIRMALAR

- 1.** Araştırmalar, temel aldıkları felsefeye, bakış açısına kaç ayrıdır, isimleri nelerdir?

Üçe ayrılır;

Nicel (quantitative)

Nitel (qualitative)

Narma (mixed)

- 2.** Gerçekliği araştırmacıdan bağımsız gören, kendi dışında olan gerçekliğin de nesnel olarak gözlenip, ölçülüp analiz edilebileceğini kabul eden pozitivist görüş nicel araştırmaları tanımlamaktadır.

Değişkenler arasındaki ilişkiler kanıtlanmaya çalışılır. Araştırmacının genelleme yapmak, tahminlerde bulunmak ve nedensellik ilişkisini açıklamak gibi amaçları vardır. Araştırma deseni, araştırmanın sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen bir plandır. Olaylara nasıl bakıldığını ortaya koyar. Böylece araştırmacı süreci nasıl planlaması gerektirdiğini netleştirmiş olur.

Yukarıdaki ifadeler hangi araştırmalar için söylenmiş olabilir?

Nicel Araştırmalar

- 3.** Bir konuya veya olaya ilişkin var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmak amacıyla katılımcıların demografik özelliklerinin, görüşlerinin, yeterliklerinin veya ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre görece daha büyük örneklemeler üzerinde yapılan araştırmalara ne denir?

Tarama araştırmaları

- 4.** Tarama araştırmalarının alt başlıkları nelerdir?

Anlık araştırmalar

Zamana bağlı değişim (kesitsel) boylamsal araştırmalar

Geçmişe dönük tarama araştırmalar

- 5.** Belli bir zamanda mevcut durumun var olduğu şekliyle betimlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar olarak tanımlanan tarama araştırması hangisidir?

Anlık Tarama Araştırması

- 6** Hangi tür araştırmalarda betimlenecek değişkenler bir seferde ölçülür?

Zamana Bağlı Değişim (Kesitsel) Tarama Araştırması

- 7** Araştırma değişkenlerinin zamana bağlı değişimlerini incelemek üzere farklı zamanlarda yinelenen ölçümler yapılan tarama araştırması nedir?

Boylamsal Tarama Araştırması

- 8** Araştırmaları ise geçmişte yaşanan olayların yaşayan kişilerin görüşlerine, beyanlarına dayalı olarak yürütülen çalışmalar hangi tarama araştırmasıdır?

Geçmişe Dönük Tarama Araştırması

- 9** Tarama Araştırmalarının Süreci nasıl olmalıdır?

Evrenin(Hedef Kitle) tanımlanması → Örneklem seçimi → Verilerin toplanması → Verilerin analizi → Evrene Genelleme

- 10** Verilerin toplandığı ortamın ve şartların katılımcıların samimi görüşlerini belirtmeye olanak tanınamaması, veri toplayan kişinin tutumu ve cevaplanacak soru sayısının çok fazla olması, yönergelerin anlaşılır olmaması gibi yapısal sorunlara bağlı cevaplama motivasyonunun düşmesi tarama araştırmalarında dış ve iç geçerliği etkileyen durumlara ne nedir?

Denek kaybı (anketi cevaplamama, eksik cevap).

- 11** İki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin herhangi bir şekilde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmalara ne denir?

Korelasyonel araştırma

- 12** Ortaya çıkmış/var olan bir durumun veya olayın nedenlerini, bu nedenleri etkileyen değişkenleri veya bir etkinin sonuçlarını belirlemeye yönelik bir araştırma türü nedir?

Nedensel Karşılaştırma

- 13** Deneysel desenler bağımsız denek sayısına göre kaçaya ayrılır?

İki'ye ayrılır:

Tek Denekli Desenler, Çok Denekli Desenler

- 14** Deneysel desenler bağımsız değişken sayısına göre kaçaya ayrılır?

İkiye ayrılır:

Tek faktörlü Desenler

Çok Faktörlü Desenler

- 15** Deneysel desenler bağımsız deneme koşullarına göre kaçaya ayrılır?

Üçe ayrılır:

Gruplar Arası Desenler

Gruplar İçi Desenler

Karışık Desenler

- 16** Bir akademisyen tersyüz öğrenme ortamını oyunlaştırma bileşenleri ile desteklemenin, öğrenim gören öğrencilerin motivasyonu, katılımı ve akademik başarısı üzerinde etkili olup olmayacağını belirlemek istemektedir (Taşkın, 2020). Bu kapsamda üniversite öğrencilerini seçkisiz atama yöntemi ile iki gruba ayırarak gruplardan birinde oyunlaştırma bileşenleri kullanmayı diğerinde ise herhangi bir müdahalede bulunmamayı planlamıştır. Araştırmacı böylece gerçekleştirmiş olduğu müdahalenin öğrenci motivasyonu, katılımı ve başarısı üzerinde etkisi olup olmadığını belirlemek istemektedir.

Bu çalışma nasıl bir araştırmanın yapılmasını gerektirmektedir?

Deneysel Araştırma

- 17** Denekleri eşleştirme nasıl olur?

Bağımlı değişkenle ilişkili olduğu düşünülen değişkenlere ait değerleri aynı olan denek çiftleri oluşturulur.

Çiftlerden biri birinci gruba, diğeri ikinci gruba atanır.

- 18** Grup eşleştirme nasıl olur?

İlgili değişkenlere ait grup ortalamaları bakımından denk iki grup oluşturulur.

Hazır gruplar üzerinden çalışmaların yapılmak zorunda kalındığı durumlarda düşünülebilir.

- 19** Ortak özelliği desende iç geçerliliği tehdit eden faktörlerin kontrol edilmemesi ve seçkisizliğin söz konusu olmaması olan desenlere ne ad verilir?

Zayıf Deneysel Desenler

20 Seçkisiz atama nasıl olur?

Denekler deney ya da kontrol grubuna seçkisiz (yansız) bir şekilde atanır.

Seçkisiz atamanın olduğu durumda grup büyüklükleri arttıkça denk grupların elde edilme olasılığı da yükselir.

21 Zayıf deneysel desenler kaçaya ayrılır?

Üçe ayrılır:

Tek grup ön test-son test deseni

Statik grup karşılaştırmalı desen

Statik grup ön test-son test deseni

22 ‘Deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilir. Deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir. Seçkisizlik ve eşleştirme yoktur.’

İfadeleri hangi zayıf deneysel deseni anlatır?

Tek grup ön test-son test deseni

23 “Deneklerin bağımsız değişkenin düzeylerine, gruplara seçkisiz olarak yerleştirildiği çalışmaları tanımlar. Gerçek deneysel desenler ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz desen, son test kontrol gruplu seçkisiz desen ve eşleştirilmiş seçkisiz desenler olmak üzere üçe ayrılır.”

İfadeleri hangi zayıf deneysel deseni anlatır?

Statik grup karşılaştırmalı desen

24 ‘İlk olarak daha önce belirlenen denek havuzundan seçkisiz atama ile iki grup oluşturulur. Gruplardan biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçkisiz bir şekilde belirlenir. Daha sonra iki grupta yer alan deneklerin, uygulama öncesinde bağımlı değişkenle ilgili ölçümleri alınır. Uygulama sürecinde ise etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna uygulanırken kontrol grubuna uygulanmaz. Son olarak gruplardaki deneklerin bağımlı değişkene ait ölçümleri aynı araç ya da eş formu kullanılarak tekrar elde edilir. Deneysel işlemin etkisini görmek amacıyla deney ve kontrol gruplarının bağımlı değişkene ait ölçme sonuçları uygun teknikler kullanılarak karşılaştırılmalıdır. R deneklerin gruplara seçkisiz atandığını gösterir.’

İfadeleri hangi zayıf deneysel deseni anlatır?

Statik grup ön test-son test deseni

25 ‘Hazır gruplar üzerinde grup eşleştirmenin olduğu ancak seçkisiz atamanın olmadığı desenlerdir. Seçkisiz atamayı içermeyen bu desenlerde sadece iki farklı eşleştirme türü dikkate alınarak gruplar belirlenir. Bunlar eşleştirilmiş ve zaman serisi desenleridir.’

İfadeleri hangi deneysel deseni anlatır?

Yarı Deneysel Desenler

26 Yarı deneysel desenlerde kaç farklı eşleştirme türü dikkate alınır?

Eşleştirilmiş, Zaman Serisi Desenleri olmak üzere iki tür

27 ‘Yansız atama kullanılmaz. Desende hazır gruplardan ikisi belli değişkenler üzerinden eşleştirilmeye çalışılır. Eşleştirilen gruplar işlem gruplarına seçkisiz atanırlar. Ancak, eşleştirme çalışmaya dâhil edilen grupların denk olduğunu garanti etmez. Bu ciddi bir sınırlamadır, ancak seçkisiz atamanın yapılamayacağı durumlarda ciddi bir alternatif desendir. Eşleştirmenin hiçbir zaman seçkisiz atamanın yerini tutmayacağı unutulmamalıdır.’

İfadeleri hangi yarı deneysel deseni anlatır?

Eşleştirilmiş Desen

28 ‘Hem işlem öncesinde hem de işlem sonrasında tekrarlı ölçümler söz konusudur. Tekrarlı ölçümler diye de adlandırılan zamana bağlı değişimleri belirlemeye çalıştığımız araştırmalardır.’

İfadeleri hangi yarı deneysel deseni anlatır?

Zaman Serisi Deseni

29 Sadece bir ya da çok az sayıda deneğe ilişkin bulguların yorumlandığı yarı deneysel araştırma türü nedir?

Tek Denekli Araştırmalar

6. DERS: NİTEL ARAŞTIRMALAR**1** Gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemleri ile oluşturulan bir araştırma türüdür. Olayların ve olguların gerçekçi bir ortamda bütüncül bir şekilde incelenmesine yönelik süreci temsil eder, insan ve toplum davranışlarını inceler. Bu araştırma türü hangisidir?

Nitel Araştırmalar

2. Nitel ve Nicel Araştırmalar Arasındaki Farklar nelerdir?

Tablo 3. Nitel ve Nicel Araştırmalar Arasındaki Farklar (Kaynak: Frankel ve Devers (2000))

Özellik	Nitel	Nicel
İzlenen yol	Tümevarımsaldır.	Kavram oluşturmak ve belli kişi ve gruplara ne ve niçin olacağını tahmin etmek için kuramsal bilgilerden yararlanır.
Araştırma deseni	Genellikle esnek ve dinamiktir.	Çok istenmese de bazen değişime gidebilir.
Araştırma süreci	Ne doğrusal ve ne ardışıktır.	Genellikle doğrusaldır.
Hipotezler	Çalışmanın gelişme sürecinde ortaya çıkması tercih edilir.	Başlangıçta belirlenen hipotezlere sadık kalınır.
Amacı	Nelerin başkalarınca nasıl anlamlandırıldığının anlaşılmasıdır.	İlişkileri tanımlamak ve tahmin etmektir.
Genellenebilirliği	Yoktur.	Vardır.
Veriler	Sözel ifadelerle betimlenir.	Sayısal değerlere indirgenir.
Güvenirlilik	Sonuçların uygunluğuna bakılır.	Araçlardan elde edilen değerlere daha çok önem verilir.
Geçerlik	Bilgi kaynaklarının sağlaması yapılarak gerçekleştirilir.	Ölçümler istatistiksel indeksle ilgili yapılır
Örnekleme	Alan uzmanları belirler.	Seçkisiz seçim yöntemleri tercih edilir.
Prosedürler	Anlatılarak betimlenir.	Kesin olarak tanımlanmıştır.
Konu dışı değişkenler	Mantıksal analizler tercih edilir.	İstatistiksel olarak kontrol edilmesi tercih edilir.
Ön yargılar	Özel desensel kontroller tercih edilir.	Araştırmacıya güvenilir.
Sonuçlar	Sözel ifadelerle anlatılarak özetlenmesi tercih edilir.	İstatistiksel olarak özetlenmesi tercih edilir.
Karmaşık olay ve olgular	Bütününe tanımlanması tercih edilir.	Analiz sürecinin yönetilmesi için küçük parçalara bölünür.
Karmaşık olgu ve olaylar	Dışarıdan müdahale edilmez.	Amacı doğrultusunda yönlendirilebilir.
Sonuç	Alternatif görüşler üretir.	Kesin ifadelerle sonuçlanır.
Araştırmacılar	Kendilerini araştırma dışında tutmaları mümkün değildir.	Kendilerini araştırılan konunun dışında tutmaları mümkündür.

3. Nitel araştırmaların aşamaları nelerdir?

- Çalışılacak olan konunun saptanması
- Çalışmadaki katılımcıların belirlenmesi
- Hipotezlerin üretilmesi
- Verilerin toplanması
- Verilerin analizi
- Analizin yorumlanması

4. Nitel araştırmaların türleri nelerdir?

- Durum çalışması
- Eylem araştırması
- Fenomenoloji çalışmaları
- Etnografi araştırması
- Anlatı araştırması
- Tarama araştırması
- Tarihî araştırma
- Kuram oluşturma çalışmaları

5. Durum çalışmalarının türleri nelerdir?

- Tarihsel örgütlenme
- Gözlemsel durum çalışması
- Hayat hikâyesi
- Durum analizi
- Çoklu durum
- Çoklu alan

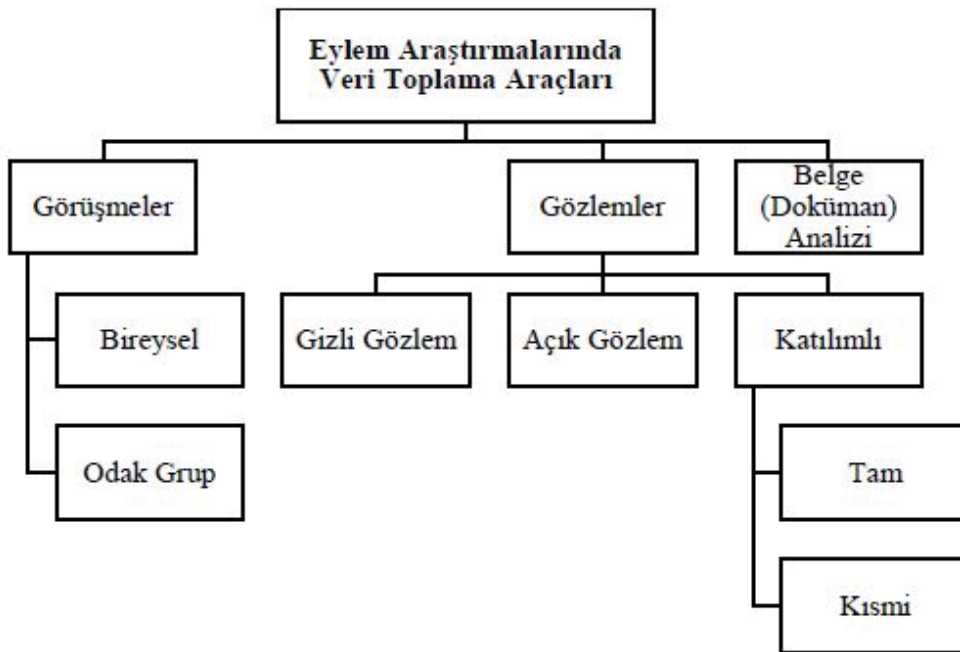
6. Durum çalışmalarının aşamaları nelerdir?

- Durum çalışmasının uygunluğunu test etmek;
- problemin ifadesi; araştırma alanına girme;
- katılımcıların seçilmesi (amaçlı örnekleme);
- verilerin toplanması; verilerin analizi (bütüncül analiz/tek yönlü analiz); içsel durum/araçsal durumun raporlanması.

7. Durum çalışmasının özellikleri ve açıklamaları nedir?

Özellik	Açıklaması
Durum	Birey, küçük grup, kuruluş, ortaklık, topluluk, ilişki, karar verme, proje olabilir.
Amacı	İçsel bir durum (benzersiz bir durumu) veya araçsal bir durum (seçilmiş durumu) ele alabilir.
Veri	Çeşitlendirilmelidir.
Veri analizi	İrdelenecek durumun birden fazla birimini veya tamamını olabilir.
Betimleme	Temalar, konular, belli durumlar seçilebilir. Çapraz durum analizi veya kuramsal model sunulabilir.
Sonuç	Çıkarımlar (Stake, 1995); model veya açıklamalar (Yin, 2009) şeklinde sunulur.

8. Eylem araştırmalarında veri toplama araçları nelerdir?

Şekil 3. Eylem Araştırmalarında Veri Toplama Araçları
Kaynak: Kurubacak, 2017'den uyarlanmıştır.

9. Durum çalışmalarının Olumlu Yönleri nelerdir?

- Yaşamın bir kesiti ile ilgili doğrudan ve derinlemesine bilgi sağlar.
- Okuyucunun kendi bulunduğu durumla verilen durumu karşılaştırma şansı olur.
- Alışık olunmayan durumları ayrıntılı irdeler.
- Araştırmacı önceden belirlenen soru ve veri toplama yöntemlerini güncelleyebilir.

10. Eylem araştırmasının aşamaları nelerdir?

Plan, eylem, veri toplama ve yansıtmadan oluşan döngüsel bir süreçtir.

11. “Bilimsel araştırma yönteminden daha çok mesleki gelişim modelidir. Kişilerin kendi mesleki eylemleri hakkında araştırma yapmaları ve değişim için eyleme geçmeleri temelinde gerçekleşen sistematik bir müdahale sürecidir ve sosyal bağlamın içinde yer alan eylemlerin niteliğini geliştirme çalışmasıdır.” ifadeleri hangi tür araştırma için kullanılmıştır?

Eylem Araştırması

12. Durum çalışmalarının veri analiz yöntemleri nelerdir?

**Kategorik birleştirme
Doğrudan yorumlama
Modelleri çizme
Doğal genelleme**

13 Durum Çalışmalarının Olumsuz Yönleri nelerdir?

- Sonuçların genellenebilirliği düşüktür.
- Kurum veya kişilerin kimliklerini gizlemek zordur.
- Raporlaştırmada dil becerisi önemlidir.
- Durum içinde kaç durum olduğunu belirlemek araştırmacı için zordur.

14 Eylem araştırmalarının özellikleri nelerdir?

- Yerel uygulamalar üzerinde çalışır.
- Bireysel/takım temelli araştırma içerir.
- Öğretmenin gelişimine ve öğrencinin öğrenmesine odaklanır.
- Bir eylem planını yürürlüğe koyar.
- Katılımlı eylem araştırmalarının özellikleri:
- Bireylerin yaşamlarını sınırlandıran sosyal meseleleri inceler.
- Eşitlikçi iş birliğini vurgular.
- Yaşam kalitesini yükseltecek değişimlere odaklanır.
- Araştırmacının özgürleşmesi ile sonuçlanır.

15 Görüngübilim çalışmaları olarak da tanınmaktadır. Görüngü, duyularla algılanabilen her şey, fenomendir. Bireyin başına gelen olay, yaşantıdır ve tanımlanabilir ve sonludur. Bu araştırmaların amacı bireysel deneyimleri evrensel nitelikte açıklamaya çalışmaktır.

Tanımı yapılan araştırmalara ne denir?

Fenomenolojik Araştırmalar

16 Fenomenolojik Araştırmanın Türleri nelerdir?

Bireysel fenomenoloji, ampirik fenomenoloji, diyaloglu fenomenoloji ve hermenötik (yorumlayıcı) fenomenoloji veya deneysel ve yorumlayıcı fenomenoloji olarak sıralanabilir.

17 Bir grubun davranışını doğrudan gözlemlene ve bu gözleme dayanarak bu gruba ilişkin bir betimleme olarak tanımlanması ve bir insan grubuna ve bu grubu farklı kılan kültürel temellere ilişkin sosyal bilimsel bir betimleme hangi araştırmaların tanımıdır?

Etnografi Araştırmaları

18 Etnografi araştırmalarının türleri nelerdir?

Dini etnografi, yaşam öyküsü, otoetnografi, feminist etnografi, etnografik romanlar ile fotoğraf, video elektronik ortamda bulunan görsel etnografi türleri ile gerçekçi etnografi ve eleştirel etnografi

19 Etnografi araştırmalarının veri türleri nelerdir?

Gözlemler, testler ve önlemler, anketler, mülakatlar, anketler, görsel-işitsel materyaller, mekânsal haritalama ve ağ araştırması

20 Etnografi araştırmalarının türleri nelerdir?

Dini etnografi, yaşam öyküsü, otoetnografi, feminist etnografi, etnografik romanlar ile fotoğraf, video elektronik ortamda bulunan görsel etnografi araştırma

21 Creswell, (2013) etnografi araştırmalarını kaçaya ayırmaktadır ve bunlar nelerdir?

İkiye ayırır. Gerçekçi ve eleştirel

22 Gerçekçi etnografi nasıldır?

Objektiflik söz konusudur, üçüncü kişinin bakış açısıyla yaklaşılır, kişisel ön yargı, siyasi hedef ve yargıdan uzak durulur

23 Eleştirel etnografi nasıldır?

Herhangi bir nedenle (güç, sınıf farkı, ırk, cinsiyet, vb.) kişilerin ötekileştirilmesine karşı çıkar, dışlanan grupların özgürleştirilmesini savunur

24 İnsanların bir konuya veya duruma ilişkin deneyimlerini yaşamış oldukları hikâyeler ile inceleyen; İnsanların yaşadıkları olayların ardışık olarak düzenlenmesi, bu olaylar arası ilişkilerin kurulması ve böylece bu olayların belirli hedef kitle için anlamlandırılmasının sağlandığı; Anlatı olumlu/olumsuz bir durumun hikâyelendiği örneğin âşık olma gibi bir fenomen olabileceği gibi, yaşam öykülerinin analiz edilme süreci de olabilecek olan araştırma türü nedir?

Anlatı araştırmaları (narrative studies)

25. Fenomenolojik Araştırmaların Özellikleri nelerdir?

Tablo 5. Fenomenolojik Araştırmaların Özellikleri

Özellik	Açıklaması
Fenomen	Tek bir kavram veya düşünceyi işaret eder. Örneğin eğitimde “çalışma alışkanlıkları”.
Örneklem	Fenomeni deneyimleyen bir grup (büyüklüğü 3-4 kişi ile 10-25 kişi -mümkünse <10 kişi) insan
Felsefi tartışmalar	Yaşanılan deneyimler fenomenle ilgili öznel diğer insanlarla ortak olan nesnel deneyimler söz konusudur.
Araştırmacının rolü	Kendisini araç içerisine alır. Başka bir ifade ile kişisel deneyimlerini ele alarak okuyucunun kişisel deneyimleri ile araştırmayı yönlendirip yönlendirmediği hakkında fikir sahibi olması sağlanır. Her şeyle ilk kez karşılaşıyormuş bakış açısı “aşkın” olarak ifade edilir.
Veri toplama süreci	Genellikle mülakatlar yoluyla olur. Ancak gözlem, günlük, dokümanlar, yazıya aktarılmış konuşmalar, resmî yazılar, drama, film, şiir, müzik veya diğer sanat formlarından da yararlanılabilir.
Veri analizi	Dar kapsamdan (anahtar ifadelerin listelenmesi) geniş kapsama (anlam kümeleri/grupları oluşturma) doğru ilerleyen sistematik bir süreçtir.
Gözlem süresi	Uzun soluklu olmalıdır.
Sonuç	“Neyin” “nasıl” deneyimlendiğini bütünleştiren “öz” betimlenir. Öze ulaşmak için dokusal ve yapısal betimlemeler harmanlanır.

Kaynak: Creswell'e (2013) dayalı olarak düzenlenmiştir.

26. Anlatı araştırmasının özelliklerinin sıralaması Creswell'e göre nasıldır?

- Hikâyeyi anlatanlar ile araştırmacı arasında bir iş birliği ortaya çıkar.
- Bireylerin kimlikleri ve kendilerini nasıl gördüklerini ortaya çıkaran deneyimler ele alınır.
- Farklı veri toplama teknikleri bir arada kullanılabilir.
- Araştırmacının hikâyeyi kronolojik sıraya koyması önemlidir. Gerekirse yeniden hikâyeleme ile doğru sırayı yakalamak gerekir.
- Analizinde tematik (neler söylendiği), yapısal (söylenenlerin arkasındaki gerçeklik/doğa) veya diyalogik/performans (hikâyeyi kimin yönlendirdiğine bağlı) yöntemler kullanılabilir.

27. Anlatı araştırmasının aşamaları nelerdir?

- Araştırma amacının ve incelenecek olayın belirlenmesi;
- Bu olaya ilişkin deneyimi olan araştırma katılımcılarının belirlenmesi;
- Araştırma sorularının belirlenmesi;
- Araştırmacının rolünün belirlenmesi ve gerekli izinleri alınması;
- Veri toplama yöntemlerinin belirlenmesi ve verilerin toplanması;
- Araştırma katılımcısı ile işbirliği sağlanarak araştırmada yazılan hikâyenin doğrulanması
- Araştırmanın raporlaştırılmasıdır

28. Anlatı araştırmasının türleri nelerdir?

Otobiyografi, biyografi, hayat hikâyesi, kişisel hikâyeler ve sözlü tarih

29. Anlatı araştırmasının veri toplama teknikleri nelerdir?

Alan notları, günlük kayıtları, görüşme, hikâye anlatma, yeniden hikâyeleştirme, sözel tarih, mektup yazma, otobiyografik ve biyografik yazı ve diğer alıntı veri kaynaklarıdır.

30. Nitel Araştırmaların Özellikleri nelerdir?

Nitel araştırmaların özelliklerini kısaca özetleyecek olursak doğal ortamda çalışılır; verilere doğrudan kaynağından ulaşılır; detaylı betimlemeler ile bağlam ve olgular derinlemesine anlaşılır şekilde ele alınır; olgu ve davranışların nasıl ve neden gerçekleştiğine odaklanılır; elde edilen bilgiler sentezlenir ve ikna edici genellemelere gidilir; katılımcının anlamasına ve anlamlandırmasına odaklanılır. Araştırma deseni, çalışmanın gerçekleştiği duruma göre gelişir ve değişir.

31 Nitel Yaklaşımın Özelliklerinin Karşılaştırılmasını yapınız.

Tablo 6.Farklı Nitel Araştırmaların Karşılaştırılması

Özellik/	Durum	Eylem	Fenomenoloji	Etnografi	Anlatı
Odak	Durum veya çoklu durumlar derinlemesine betimleme	Öğretmenin mesleki gelişimine, öğrencinin öğrenmesine ve eğitimin sosyal meselelerine katkı sağlayacak sosyal bağlamı inceleme	Deneyimin özünü kavrama	Aynı kültürü paylaşan bir grubu betimleme	Bireyin hayatını araştırma
Analiz birimi	Bir olayı, programı, faaliyeti veya birden fazla bireyi araştırma	Araştırmacı bağlamın içinden olmak* koşulu ile eğitimle ilgili olanlarda öğretmen, öğrenci, yönetici, sosyal çevreyi araştırma	Ortak deneyime sahip birkaç bireyi araştırma	Aynı kültürü paylaşan bir grubu araştırma	Bir veya birden çok bireyin hayatını araştırma
Veri toplama şekilleri	Mülakatlar*, gözlemler, dokümanlar, insan ürünü eserler (çoklu kaynak)	Görüşmeler, gözlemler, dokümanlar	Mülakatlar*, dokümanlar, gözlemler, sanat eserler	Gözlemler* ve Mülakatlar* alanda geçirilen süre içinde ulaşılabilen diğer kaynaklar	Mülakatlar* ve Dokümanlar*
Veri toplama stratejileri	Durumun betimlenmesi, durum temaları ve çapraz durum temaları üzerinden veri analizi	Eylem planları yoluyla içerik analizi*, söylem analizi vb. ile bağlamın betimlenmesi, sistematik veri toplama	Önemli ifadeler, anlam birimleri, metinsel ve yapısal betimlemelerle “öz”ün betimlenmesi	Aynı kültürü oluşturan grubu betimleyerek temalar oluşturarak veri analizi	Öyküler için verileri analiz etme, öyküleri “yeniden hikâyeleme” ve temalar geliştirme, kronolojiye başvurma
Yazılı rapor	Bir veya birden çok durumun detaylı analizi	Mesleki gelişime katkı sağlayacak bağlamın genelleme kaygısı ile betimlenmesi ve raporun yaygınlaştırılması	Deneyimin “öz”ün betimlenmesi	Aynı kültürü oluşturan grubun nasıl çalıştığını betimleme	Yaşam öyküleri hakkında anlatı geliştirme
*öncelikli					

Kaynak: Creswell’den (2013) uyarlanmıştır.

7. DERS: KARMA ARAŞTIRMALAR

- 1 Araştırmacı (lar)ın, nicel ve nitel yöntemlerin, yaklaşımların veya kavramların karışımlarını veya kombinasyonlarını tek bir araştırmada veya bir dizi araştırmada kullanması hangi tür araştırmalara girer?

Karma Araştırmalar

- 2 Johnson ve Onwuegbuzie göre karma yöntem araştırmalarının amaçları nelerdir?

Çeşitleme ve tamamlayıcılık: Nicel ve nitel yöntemler uygulayarak elde edilen sonuçları doğrulanmak veya geliştirmektir.

Başlatma, geliştirme ve genişletme: Nicel ve nitel yöntemler uygulanarak elde edilen sonuçlardan yararlanarak yeni araştırma soruları türetmektir.

- 3 Karma yöntem araştırmalarının kullanım yerleri ve amaçları nelerdir?

- Ölçek, anket formu ve diğer veri toplama araçlarının geliştirilmesi ve iyileştirilmesinde, geliştirme, uygulama ve değerlendirme çalışmalarında,
- Verilerin onaylanması ve çapraz doğrulamasında,
- Aynı konuların farklı yönleriyle incelemesinde,
- farklı açılardan karmaşık olguların keşfedilmesinde ve
- Tek bir yöntemle elde edilen bulgularının araştırılması veya test edilmesinde.

- 4 Karma araştırmalarda çeşitleme türleri nelerdir?

Veri, Araştırmacı, Kuram, Yöntem

- 5 Zenginleştirilmiş desen (triangulation design), açıklayıcı desenler (explanatory design), keşfe yönelik/keşfedici desen (exploratory design) ve gömülü desen (embedded design). Bu desenler hangi desen türlerine girer?

Karma Desen

- 6 Karma Yöntem Araştırmasının Aşamaları Nelerdir?

Planlama, Uygulama, Değerlendirme

- 7 Karma Yöntem Araştırmasının planlama aşamasında izlenecek adımlar nelerdir?

Problemin belirlenmesi

Karma desen uygun mu?

Uygun karma yöntem ve modelin seçilmesi

- 8 Karma Yöntem Araştırmasının uygulama aşamasında izlenecek adımlar nelerdir?

Verilerin toplanması

Verilerin yorumlanması

Verilerin analiz edilmesi

- 9 Karma Yöntem Araştırmasının değerlendirme aşamasında izlenecek adımlar nelerdir?

Sonuçların raporlaştırılması

- 10 Etik nedir?

İyi davranış sergileme, toplumsal olarak iyi ve kötünün ayrımını yapma, mesleki olarak benzer iyi davranışı benimseme ve kötü davranıştan sakınma.

- 11 Bilimsel araştırma etiği nasıl sınıflandırılabilir?

Genel bilimsel araştırma etiği

Araştırmacı-katılımcı etiği

Yayın etiği

- 12 Ersoy'un beş temel etik ilkesi nelerdir?

1. Kişiye saygı (özerklik)

2. Yararlılık

3. Zarar vermeme (kötü davranmama)

4. Adalet ve bütünlük

5. Dürüstlük.

8. DERS: VERİLERİN TOPLANMASI

- 1 Araştırma kapsamında deneklerden elde edilen her tür bilgiye ne denir?

Veri

- 2 Verilerin toplanmasında kullanılan farklı araçlar nelerdir?

Anket, görüşme/gözlem formu, testler ve derecelendirme ölçekleridir.

- 3 Belli araçları kullanarak elde edilen bilgilerin araştırmanın amaçlarına hizmet etmesidir. Başka bir deyişle, ölçülmek istenen özelliğin ölçülebilme derecesine nedir?

Geçerlik

- 4 Geçerliği Etkileyen faktörler nelerdir?

Ölçme sonuçlarının güvenilirliği, ölçme yöntemi ve madde sayısı, **puanlayıcı yanlılığı ve uygulama koşulları**

- 5 Aynı ölçme aracının bağımsız ölçümleri arasındaki tutarlılığı ifade eden kavram nedir?

Güvenirlik

- 6 Araştırmada ihtiyaç duyulan verilerin, belli hedeflere odaklanılarak çıplak gözle ya da bir araç kullanılarak izlenmesi suretiyle toplanması süreci nedir?

Gözlem

- 7 Gözlem öncesi yapılandırılmamış ve gözlemciye bilgi toplamada ve kaydetmede özgürlük sağlayan hangi tür gözlem yöntemidir?

Yapılandırılmamış gözlem

- 8 Gözlenecek şeyle ilgili daha iyi bir yapılanma, yönelim ve sistematik bir yaklaşım kullanılan gözlem türü nedir?

Yapılandırılmış Gözlem

- 9 En az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen iletişim sürecine ne ad verilir?

Görüşme

10. Geçerlik türleri nelerdir?

Geçerlik Türleri	
Kapsam Geçerliği	İçeriğin uzman görüşüne dayalı değerlendirilmesi
Ölçüt Geçerliği	Test puanlarının, ölçüt puanları ile ilişkili olması, Eş zaman/hâlihazır/uygunluk geçerliği (ölçüt aynı veya yakın bir zamanda ölçülmiştse) Yordama geçerliği (ölçüt daha sonra ölçülmiştse)
Yapı Geçerliği	Testten elde edilen puanlar, testin ölçtüğünü varsaydığı kavramı/yapıyı ölçüyor mu? Test ölçtüğü özelliği nasıl bir yapısal model içinde ölçüyor?
Görünüş Geçerliği	Teste ilişkin teknik olmayan bir özelliktir. Bir ölçme aracının ismi, açıklamaları ve sorularıyla ölçmeyi amaçladığı özelliği ölçüyor görünmesi durumudur.

11. Test, ölçek geliştirmenin aşamaları nelerdir?

12. Test/ölçek uyarlama aşamaları nelerdir?

13. Araştırmacının belirli bir sırayla önceden hazırlamış olduğu sorular varsa hangi tür görüşmedir?

Yapılandırılmış görüşme

14. Araştırmacıya konuyla ilgili olabilecek maddelerin sorulmasında büyük serbestlik sağlayan, sorular ve sıralamalarının sabit olmadığı, görüşme sırasında gelişebildiği görüşme türü nedir?

Yapılandırılmamış Görüşme

15. Hem sabit seçenekli cevaplama hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştiren görüşme türü nedir?

Yarı Yapılandırılmış Görüşme

9. DERS: BİLİMSEL RAPORUN BÖLÜMLERİ

1. Bilimsel raporlaştırma sürecinde sosyal bilimler alanında ağırlıklı olarak kim tarafından hazırlanan yazım kuralları kullanılmaktadır?

Amerikan Psikoloji Derneği

2. Temel çalışma hakkında okuyucuya bilgi vermek olup aynı zamanda çalışmanın genel yapısını yansıtmaya açısından da önemli olan araştırma raporunun bölümü hangisidir?

Başlık

3. Kısa, ayrıntılı ve çok yönlüdür. Okuyucuların ilk incelediği bölümdür ve çalışma hakkında fikir verir. Bu nedenle; bilgi yoğunluğu açısından yeterli olmalı bununla birlikte okunaklı, eksiksiz ve iyi düzenlenmiş olmalıdır.

Yukarıdaki ifadeler bilimsel raporun hangi bölümü anlatmaktadır?

Özet

4. Bu bölümde çalışmanın problemi sunulur, tanıtılır. Yeni bir sayfadan başlatılmalıdır. Araştırmaya ilişkin alt yapı oluşturulur. Bu kısımda alanyazın tartışılır ancak ayrıntılı bir tarihsel incelemeye gidilmemelidir. Önceki çalışmalarla mevcut çalışma arasındaki mantıksal ilişkiler kurulur. Ardından problem, okuyucuların anlayabilmesi için yeterince açık ve anlaşılır şekilde ortaya konulmalıdır. Yukarıdaki ifadeler bilimsel raporun hangi bölümü anlatmaktadır?

Giriş Bölümü

5. Bu bölümde araştırmanın nasıl yürütüldüğüne ilişkin detaylar yer alır. Bu tanıtım okuyucuların, çalışmanın yönteminin ve sonuçların güvenilirlik ve geçerliğinin uygunluğunu değerlendirebilmelerini sağlar. Araştırmanın desenini, çalışma grubu/örnekleme, veri toplama araçları ve süreci, veri analizi ve uygulama süreci detaylı olarak açıklanır.

Yukarıdaki ifadeler bilimsel raporun hangi bölümü anlatmaktadır?

Yöntem Bölümü

6. Toplanan verilerin analizine ilişkin istatistiksel sonuçlar özetlenir. Sonuç kısmını destekleyecek şekilde gereksiz ayrıntılara girmeden raporlanır. Çalışmanın hipotezlerine aykırı olan sonuçlar da dâhil olmak üzere konuyla ilgili tüm bilgilerden söz edilir.

Yukarıdaki ifadeler bilimsel raporun hangi bölümü anlatmaktadır?

Bulgular Bölümü

7. Bir materyalin çalışmanın gövde kısmında detaylı olarak verilmesinin uygun olmayacağı ve dikkati dağıtacağı durumlarda, okuyucuların çalışmayı anlamasında ve değerlendirmesinde gerçekten faydalı olacağı düşünülerek oluşturulan bilimsel rapor bölümü hangisidir?

Ekler

8. Bir bilimsel araştırmaya raporunda faydalanan tüm kaynakların yer aldığı listenin bulunduğu bölüme ne ad verilir?

Kaynaklar Listesi

9. Özellikle çalışmanın soruları/hipotezleri ile ilgili değerlendirme ve yorumlar yapılır. Bu bulguların kuramsal önemi ve sonuçların geçerliliği vurgulanır. Yapılan çalışmanın bulguları ile diğer çalışmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, çalışmanın sonuçlarını aydınlatır ve doğrular. Bölümünün sonunda ortaya çıkan sonuçların önemi vurgulanır. Burada okuyucular açık, ne olduğu belli ve doğrudan aradıkları cevapları bulmalıdırlar.

Yukarıdaki ifadeler bilimsel raporun hangi bölümü anlatmaktadır?

Tartışma bölümü

10. Her bir yazara ilişkin kuramsal bilginin, finansal desteğin kaynağının belirtildiği, çalışmaya destek veren meslektaşların belirtildiği bilimsel rapor bölümü hangisidir?

Yazar Notu

11. Büyüköztürk ve arkadaşları (2020), bilimsel raporlar için belirttiği yazım kurallarını, bilimsel makaleleri göz önünde bulundurarak ele almıştır. Gerek tezler gerek bilimsel makalelerde genellikle hangi formlarda yazılmalıdır?

APA (American Psychological Association) 6 veya APA 7 atf stili kullanılır, birbirine benzer özellikler istenmesine karşın tezler için ilgili enstitülerin, makaleler için ilgili dergilerin özel istekleri web sitelerinden öğrenilerek yerine getirilebilir.

12_ Kaynak Gösterimine düzenlemelerde nelere dikkat edilmelidir?

Yayın türü	Kaynaklar listesindeki gösterimi	Metin içindeki gösterimi
Kitap	Karasar, N. (1999). <i>Bilimsel araştırma yöntemi</i> . Ankara: Nobel yayın dağıtım.	Karasar (1999) şeklinde belirtmektedir. olarak belirtilmiştir (Karasar, 1999).
Kitap bölümü	Şimşek, N. ve Kılıç, E. (2004). Davranışçı öğrenme kuramları. A. Ataman (Ed.), <i>Gelişim ve öğrenme</i> (s. 297-315). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.	Şimşek ve Kılıç (2004), davranışçılığı şeklinde tanımlamaktadırlar. Davranışçılık, olarak tanımlanmaktadır (Şimşek ve Kılıç, 2004).
Makale	Kılıç Çakmak, E. (2007). Arayüz tasarımı yeni bir yaklaşım: Paralel öğretim tasarımı. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi</i> , 27(1), 1-22.	Paralel tasarım, Kılıç Çakmak (2007) tarafından şeklinde tanımlanmaktadır. Paralel tasarım, şeklinde tanımlanmaktadır (Kılıç Çakmak, 2007)
Tez	Kılıç, E. (2002). <i>Web temelli öğrenmede baskın öğrenme stili ve öğrenme etkinlikleri, tercihi ve akademik başarıya etkisi</i> . Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.	Kılıç (2002) tarafından yapılan tez çalışmasında ile ilgili önerilerde bulunulmuştur. ile ilgili önerilerde bulunulmuştur (Kılıç, 2002).
Elektronik Kaynak	Kılıç, E. (2000). Araştırmaların önemi www.gazi.edu.tr/web/ekilic adresinden alınmıştır.	Kılıç (2000), araştırma yapmanın önemini şeklinde vurgulamaktadır. Araştırma yapmanın önemi..... şeklinde vurgulanmaktadır (Kılıç, 2000).

10. DERS: GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK

1_ Girişimcilik ifadesine tarihte ilk kez kim ile rastlıyoruz?

Ekonomist olan Richard Cantillon (1755) ile

2_ Toplumun istek ve ihtiyaçlarını karşılamak için kaynakları bir araya getiren, bu ihtiyaçları yerine getirirken risk alan, yeni bir ürün veya hizmet üreten kişiye ne denir?

Girişimci

3_ Öğretmen girişimciliğinin esasları nelerdir?

Girişimcilik Eğitimi ve Pedagojisi

Girişimde Bulunma, İş Geliştirme ve Kurma

Girişimci Yetkinlik ve Davranışlar

4_ Öğretmenlerin girişimci davranışları nelerdir?

Fırsatları tanıma (risk alma), inisiyatif alma ve risk yönetimi, inovasyon, bir projeyi planlama ve yönetme yeteneği ve dış kaynak arayışı

5_ Şimdiye kadar girişimcilik ile ilgili ülkemizde neler yapılmıştır?

MEB, Talim Terbiye Kurulu, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB) ve TÜBİTAK'ın çalışmaları bulunmaktadır.

Eylem Planı'nda (2014-2018), MEB Stratejik Planı'nda (2010-2014), Onuncu Kalkınma Planı'nda yer almıştır. KOSGEB tarafından Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (GİSEP) oluşturulmuş ve bu eylem planı 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Önel, 2018).

6_ Toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması nedir?

Yenilikçilik.(İnovasyon)

7_ Rogers'a göre yeniliğin kabul edilmesi için ne gerekir?

Karmaşıklık düzeyinin mevcut bilgi ve becerilerle uyumlu olması, benimsemeden önce deneme imkânının olması ve sonuçlarının başkalarınca gözlemlenebilir olması beklenir.

- 8 Rogers, yeniliğin kabulünde hangi kaç farklı insan bakış açılarının olduğunu öne sürer?

Yenilikçiler (innovators)

Çabuk benimseyenler (early adapters)

Erken çoğunluk (early majority)

Geç çoğunluk (late majority)

Yavaş ilerleyenler (laggards)

- 9 Eğitim araştırmaları açısından yenilik kavramını açıklayınız.

Belirli bir birey veya grup açısından yeni olan ve benimsenmesiyle/kullanılmasıyla birlikte değişime neden olan şey veya fikirdir (Goldsmith ve Foxall, 2003).

Yenilik, mükemmeli sunmak değildir, müşterilere araçlara, seçicilere yeni deneyimler sunmayı vaat eden bir terimdir.

11. DERS: PROJE YÖNETİMİ

- 1 1. "Bir ülke ya da bölgeye ait tüketim, yatırım, tasarruf, ihracat, ithalat ve benzeri temel ve sosyal büyüklüklerdeki değişiklikleri, belirli öncelikler gözetilerek önceden belirlenen akılcı hedefler doğrultusunda, belirli bir sürede etkilemek, yönlendirmek, kontrol etmek ve uzun dönemli karar alma sürecini düzenlemek için harcanan bilinçli çabadır."

Yukarıdaki ifade neyin tanımındır?

Planlama.

- 2 "Ortak hedefe yönelik sonuçların elde edilmesi amacıyla bir grup projenin düzenli olarak yürütülmesidir."

Yukarıdaki ifade neyin tanımındır?

Program

- 3 "Özgün bir ürün, hizmet veya sonucu yaratmak için yürütülen geçici bir girişimdir (Project Management Institute [PMI]). İnsan ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetlerin üretimini sağlayacak yeni birimlerin oluşturulması amacıyla kaynakların belli bir sistematik çerçevesinde harcanmasıdır."

Yukarıdaki ifade neyin tanımındır?

Proje

- 4 4Neden projeye ihtiyaç duyulur?

- Birden çok işletmenin ve çok kişinin iş birliği yapması gereken durumlarda,
- Birbirinden farklı fakat birbiriyle ilişkili olan kişilerin görevlere ayrılmasında
- İlk kez yapılacak olan işlerin planlama ve uygulamasında,
- Belirli bir sürede bitirilmesi zorunlu işlerde projeye duyulan ihtiyaç artar ve önem kazanır.

- 5 Projenin Özellikleri nelerdir?

1. Geçici – Tanımlanmış bir başlangıç ve bitiş vardır. Projenin süresi yalnızca bir hafta olabilir ya da yıllarca sürebilir ancak her projenin bir bitiş günü vardır.
2. Girişim (Çaba) – Faaliyetlerin yürütülmesi için insan gücüne, kaynağa ve ekipmana ihtiyaç vardır. Girişim bir takım ya da kuruluş tarafından yürütüldüğü için projeler amaçlı ve planlı olaylardır.
3. Özgün ürün, hizmet – Projenin sonucu olarak elde edilen değer sadece bir kere yaratılır.
4. Projeler, faydalı mal ya da hizmet üretiminde kullanmak amacıyla yeni ya da ek üretim kapasiteleri yaratır.
5. Rutin yapılan işlerden farklı olması gerekir.

- 6 Paydaşların beklentilerine ulaşmak veya daha fazlasını sağlayabilmek için yürütülen faaliyetlere bilgi, beceri, araç ve tekniklerin uygulanması nedir?

Proje Yönetimi

- 7 Proje Yönetiminin Faydaları nelerdir?

- Amaç ve hedeflere ne zaman ve nasıl ulaşılacağını önceden gösterir.**
- Sürekli raporlama ihtiyacı minimuma iner.**
- Zaman önceden belirlenir.**
- Maliyet önceden belirlenir.**
- Gerekli kaynaklar ortaya çıkar.**
- Kontrol sisteminin kurulmasını sağlar.**
- Görevlerin organizasyon şemasını gösterir.**
- Ekip üyelerinin proje süreci konusunda gelişmesini sağlar.**

8 Başarılı bir proje için ne yapmak gerekir?

Paydaşları iyi belirlemek, ihtiyaçlarını tanımlamak, bu ihtiyaçları etkili bir şekilde yönetmeye çalışmak gerekir

9 Bir projeyi yönetmek üzere görevlendirilen ve projeyi mümkün olan en yüksek üretkenlik, en düşük belirsizlik ve risk ile yürütmekten sorumlu kişidir. Proje ekibini kurmak ve proje sürecinde bu ekibi yönlendirmekten sorumludur. Ekibin hangi niteliklere sahip kişilerden oluşacağını belirlemek, ekip üyelerine görevlerini ve sorumluluklarını bildirmek, ekibin gerekli kaynaklara ulaşmasını ve gerekli eğitimleri almasını sağlamak ve ekibin proje ile ilgili görevlerini yerine getirmelerini sağlamak kimin sorumlulukları arasındadır?

Proje Yöneticisi

10 Proje Yönetimi Sürecindeki Temel Bilgi Sahaları nelerdir?

- Kapsam Yönetimi
- Zaman Yönetimi
- Maliyet Yönetimi
- Risk Yönetimi
- Entegrasyon Yönetimi
- İletişim Yönetimi

11 Proje yönetimi sürecindeki Destekleyici Bilgi Sahaları nelerdir?

- İnsan Kaynakları Yönetimi
- Kalite Yönetimi
- Tedarik Yönetimi

12 Projenin fikir olarak doğmasından uygulamanın değerlendirilmesine ve kapanışına kadar geçen süre “proje planlama süreci” olarak adlandırılır. Projenin fikir olarak doğuşundan planlanmasına, uygulanmasına, kontrolüne ve kapanışına kadar geçen aşamaların bütününe ne denmektedir?

Proje Yaşam Döngüsü

13 Proje yaşam döngüsü (Proje yönetimi süreci) kaç aşamadan oluşur?

5 aşamadan.

Başlangıç, planlama, uygulama, kontrol ve kapanış

14 Proje yaşam döngüsü; proje fikrinin derlendiği, değerlendirildiği ve ön elemeye tabi tutulduğu hangi aşama ile başlar?

Başlangıç

15 Proje Yaşam döngüsünün ikinci aşaması olan bu süreç bu döngünün en önemli aşamalarından biridir. Bu aşamada projeye ilişkin her tür planlama ayrıntılarıyla yapılır. Başlangıç aşamasında belirlenen proje fikri detaylandırılır. Proje sürecinde yapılması gereken tüm faaliyetler, bu faaliyetlerin zamanlanması, bütçelendirilmesi ve kaynakların belirlenmesi bu aşamada yapılır.

Yukarıdaki açıklamalar proje yaşam döngüsünün hangi aşamasını ifade eder?

Planlama

16 Proje Yaşam Döngüsünde Planlama neden önemlidir?

- Projenin bütünü hakkında açık olarak fikir verir.
- Kaynakların ne zaman ve nasıl kullanılacağını gösterir.
- İşlerin birbiriyle ilişkisini gösterir.
- Planlanan ve gerçekleştirilen faaliyetler arasında karşılaştırma yapma ve gerekli düzeltme ve düzenlemeleri yapma imkânı tanır.
- Proje sürecinde ihtiyaç duyulan kaynak, zaman ve maliyetin ortaya çıkmasını sağlar.

17 Bir projede kapsam nasıl olmalıdır?

İki yönlü değerlendirilmelidir: Ürün kapsamı ve proje kapsamı.

Ürün kapsamı, ürünün tasarlanan kalitesini, özellik ve işlevlerini açıklar.

Proje kapsamı ise bir ürün ya da hizmetin tasarlanan ürün kapsamıyla teslim edilmesi için gereken çalışmayı açıklar.

Ürün kapsamı, müşteri ya da ürün kullanıcısı üzerine yoğunlaşırken proje kapsamı çoğunlukla projeyi sürdürecekt kişilerle ilgilenir.

18 Gerek yurt içi gerek yurt dışı ile yapılacak proje çalışmalarında hem kendi kurumuzdan birden fazla kişi ile hem de diğer kurumlardan kişilerle ekipler oluşturmak gerekecektir. Her büyüklükteki projeleri planlama, yürütme ve izleme için ne tür proje yönetim araçları (yazılımları) kullanılabilir?

Çevrim içi proje yönetim araçları

19 Bu aşamada proje kapsamındaki ilerleme, değişik izleme ve ölçüm yöntemleri ile düzenli olarak denetlenir. Sapmaların belirlenmesi hâlinde düzeltici önlemlerin alınması ve proje hedeflerinin bütçe çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanır. Proje başarısı proje çıktılarının tanımlandığı şekilde belirlenen zamanda ve belirlenen plan çerçevesinde sağlanmasıdır. Proje sürecinde planlama ile uygulama arasındaki uyumun izlenmesi ve kontrolünde maliyet, belli tarihte yapılması gereken faaliyetlerin yapılıp yapılmadığı veya belli bir tarihe kadar yapılması gereken faaliyetler tamamlanırken aynı zamanda planlanan maliyetin de planlanan şekilde kullanılıp kullanılmadığı kontrol edilir.

Yukarıdaki açıklamalar proje yaşam döngüsünün hangi aşamasını ifade eder?

Kontrol

20 Bu aşama projeye ilişkin sözleşme ve idari kapsamdaki tüm işlemlerin sonuçlanmasını ifade eder. İdari kapanış ile projenin sonuç ve başarılarının raporlaştırdığı sunuşlar yapılır, deneyim dokümanite edilir ve proje için ayrılan tüm kaynaklar serbest bırakılır. Sözleşme kapanışı ile sözleşme tüm şartları ile gerçekleştirilmiştir ve ürün/hizmet devredilir.

Yukarıdaki açıklamalar proje yaşam döngüsünün hangi aşamasını ifade eder?

Kapanış

21 Bu aşamada proje planının uygulanmasına odaklanılır. Plan insan ve tüm kaynakların koordine edilmesi ile gerçekleştirilir. Proje yöneticisi ve ekip üyeleri birçok teknik ve örgütsel düzenlemeleri yapar ve yönetir. Projenin performansı düzenli olarak yapılan işlerin performansı ile izlenir. Bu süreçte ekip elemanları sürekli iletişim ve bilgi paylaşımı içinde bulunmalıdırlar. Uygulamanın aşamasında ekip olarak çalışacak kişiler bir araya gelir ve projede verilen görevi yerine getirir.

Yukarıdaki açıklamalar proje yaşam döngüsünün hangi aşamasını ifade eder?

Uygulama

22 Çevrim içi proje yönetim araçları hangileridir?

ClickUp, Wrike, monday.com, Kissflow Project, nTask Manager, Zoho Projects, MeisterTask, Freedcamp ve ActiveCollab

12. DERS: TÜBİTAK ve AVRUPA BİRLİĞİ DESTEKLERİ

1 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu neyin açıklamasıdır?

TÜBİTAK

2 Türkiye'nin güncel araştırmacı veri tabanını oluşturmak amacıyla TÜBİTAK tarafından tasarlanan ve geliştirilen web tabanlı uygulama hangisidir?

ARBİS.

3 ARBİS'in açılımı nedir?

Araştırmacı Bilgi Sistemi

4 TÜBİTAK Projelerine başvurmadan önce proje yürütücüsü, araştırmacı ve danışmanların öz geçmişleri, bilgileri doğrultusunda hangi sistem tarafından otomatik olarak oluşturulması beklenmektedir?

ARBİS

5 Öğretmenlerin başvurabileceği TÜBİTAK projeleri nelerdir?

4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları

4006 TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı

4008 Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları

6 Öğretmenlerimiz öğrencilerini yönlendirebileceği araştırma projeleri yarışmaları nelerdir?

2204-B Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması

2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması

2204-C Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması

2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması

7 Türkiye, Avrupa Birliği (AB) topluluk programlarından hangi yılından beri yararlanmaktadır?

1999

8 TÜBİTAK destekleri dışındaki destekler nelerdir?

KOSGEB'in (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı) Girişimcilik Eğitimlerinden ve AR-GE, Teknolojik Üretim ve Yerleştirme Destekleri'nden yararlanılabilir.

Ayrıca özellikle meslek liseleri için alt yapı projeleri ile 26 farklı Kalkınma Ajanslarından destek bulunabilir.

9 2002'den beri Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi altında bu görevi üstelenmiş 2003'te ise tüzel kişiliğe haiz Avrupa Birliği Bakanlığının ilgili kuruluşu hâline dönüşmüş olan; 2018'de Dışişleri Bakanlığının bağlı kuruluşu olan Avrupa Birliği Başkanlığının ilgili kuruluşu olan; Eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki AB programlarını yürüterek kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımızın bu programlardan yararlanmasını sağlamayı amaçlayan kurum hangisidir?

Türkiye Ulusal Ajansı (UA)

10 Ulusal Ajans Fırsatları nelerdir?

**Gençler/Gençlik Çalışanları
Eğitim Alanlar
Eğitim Verenler
Kurum/Kuruluşlar**

11 Staj hareketliliği, öğrenme hareketliliği, gönüllülük, ulusal faaliyetler, merkezi gençlik başvuruları, kısa süreli eğitim Ulusal Ajansın kimler için sağladığı fırsatlardır?

Gençler/Gençlik Çalışanları için Fırsatlar

12 Eğitim Alanlar için olan fırsatlar nelerdir?

Bu başlık altına sunulan fırsatlar öğrencilere, öğretmenlere, gençlere ve gençlik çalışanlarına bir başka ülkede eğitim ve öğrenim görme imkânı yenilikçi politika geliştirme, politika diyalogu ve uygulamasının teşvik edilmesi ve eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında bilgi alışverişinin teşvik edilmesini amaçlar. Tıpkı Gençler/Gençlik Çalışanları için fırsatlar olduğu gibi bu başlığa da yer vermek sınırlılıklar açısından uygun olmayacaktır.

13 Bireysel kayıt için ne yapılmalıdır?

Kayıt veya giriş yapma (log in) amacıyla EU Login'den kullanıcı adı şifre oluşturulmalıdır <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi> adresi kullanılabilir

14 Akreditasyon nedir?

AB Projeleri için akreditasyon, daha sonra yapılacak olan projeler için kurumunuzun tanınırlığını sağlamak üzere belgelendirilmesidir. Bu belgelendirme, özellikle mesleki ve teknik orta öğretim kurumları için proje kabul edilebilirliği için artı değer olacaktır.

15 Ortaklıklar nasıldır?

Ortaklıklar başlığı altında kurumsal başvuru yapmış oluyoruz. Başka bir ifadeyle proje şahıs olarak size değil kurumunuza ait olacaktır. Projeyi sunduğunuz andan sonra projeyi başvurduğunuz kurumdan herhangi bir nedenle ayrılmanız durumunda projeyi, proje sahibi kurumda bir kişi devralmak zorunda olacaktır. Bu tür projeler 12 ay ile 36 ay arasında olabilir. Proje süresi yapılacak olan iş paketleri ile uyumlu olmalıdır.

16 Tüm katılımcı kuruluşların yasal statülerini gösteren belgeler nereye yüklenmiş olmalıdır?

Organisation Registration System

17 Eğitim Verenler için olan fırsatlar nelerdir?

Bu fırsat; okul eğitimi, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve yükseköğretim alanında çalışan personelin yurt dışında öğretmenlik ve öğretmenlik yaparak mesleki becerilerini geliştirmelerinde farklı hareketlilik ve görevlendirmeler için hibe sağlar.

18 Kuramsal betimleme (organizasyon kimlik) numarası (organizational identification number- OID) alınması gerekir. Bu numara E ile başlayan kaç rakamdan oluşan bir koddur?

8 rakam

19 Ulusal Ajans ortak veya ev sahibi kurum bulmak için hangi araçları önermektedir?

School Education Gateway ve eTwinning

20 Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen faaliyetler temel olarak kaç eylem altında toplanmaktadır?

3 Ana Eylem (Key Action, KA) ve 1 Özel Eylem

21 Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen 1 Özel Eylem nedir?

Jean Monnet

22 Erasmus+ Programı kapsamında desteklenen 3 Ana Eylem (Key Action, KA) nedir?

KA 1 Bireylerin Öğrenme Hareketliliği

KA2 Kurum ve Kuruluşlar Arasında İş Birliği

KA3 Politika Gelişimi ve İşbirliğine Destek

5 Patent, marka, faydalı model ve tasarım gibi haklar nasıl haklardır?

Sınai mülkiyet hakları

6 Patent başvuruları hangi kuruma yapılmaktadır?

Türk Patent ve Marka Kurumu

13. DERS: FİKRİ VE SINAİ HAKLAR

1 Telif hakları veya fikri haklar olarak da bilinen hak türü nedir?

Fikri mülkiyet

2 Telif hakları veya fikri haklar olarak da bilinen fikri mülkiyet nedir?

Edebiyat, sanat, müzik, mimari vb. gibi eserler üzerinden sahip olunabilecek haklardır.

3 Fikri mülkiyet hakkının özellikleri nelerdir?

Fikri mülkiyet hakkı; kişinin yaratıcı düşünme ürününü ortaya koyduğunda kendisine yasal bazı imkânlar sağlar.

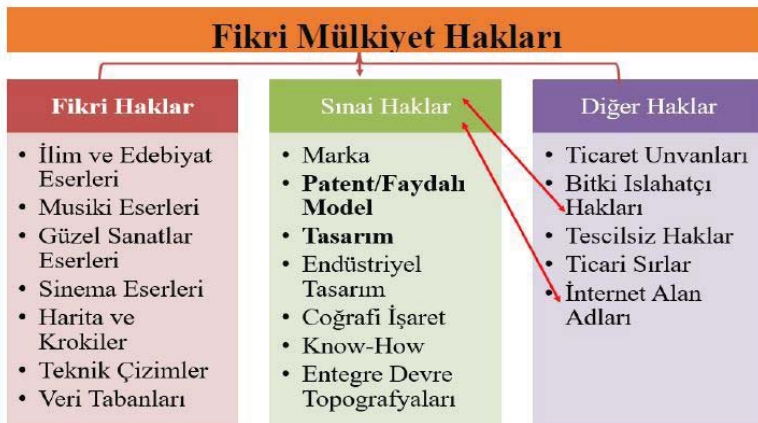
Fikri mülkiyet, kişiye/kuruluşa ait fikir ürünüdür; bu kişi/kuruluş, bu fikir ürününü dileği zaman bir şarta bağlı kalmaksızın paylaşmayı/kullanıma açmayı belirli biçimlerde kontrol etmeyi tercih edebilir.

Fikri mülkiyet ile ürün/düşüncenin ekonomik değer kazanması sağlanır.

4 İlişkin tüm özgün tasarımların (örneğin ürünler, yöntem, doküman, eser, vb.) ve bilgilerin (açık, örtük) kullanım, dağıtım, yayım ve satış gibi haklar nelerdir?

Fikri ve sınai mülkiyet hakları

11 Fikri mülkiyet hakları kaç başlıkta sınıflandırılabilir?

7 Faydalı model ne anlama gelir?

Türkiye’de ve dünyada yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine belirli bir süre (10 yıl), bu buluş konusu ürünü üretme ve pazarlama hakkının tanınmasıdır.

8 Ürün veya buluş sahibine, icat ettiği ürünün satışı, pazarlanması, çoğaltılması, bir benzerinin üretilmesi gibi alanlarda ayrıcalıklar getiren resmi bir belge ve unvana ne denir?

Patent

9 Amerika Birleşik Devletleri’nde dijital eserlere ilişkin telif hakkı yasasının çok uzun soluklu olmasına karşın açılan davanın kaybedilmesi sonucunda bu uzun sürelerle tepki olarak kurulan kâr amacı gütmeyen örgütün kurulmasıyla lisanslamada kendine yer edinmiş lisans türü nedir?

Yaratıcı Ortaklık (Creative Commons)

10 Bir eserin kullanım koşullarının telif sahibi tarafından insan ve makine tarafından okunabilecek şekilde belirtilmesine aracı olurken kullanıcının telif sahibi ile iletişime geçmeksizin eserin kullanım koşullarını öğrenmesine olanak sağlayan lisans türü nedir?

Creative Commons (CC)